

Kulturnämnden

Yttrande över detaljplan för förskola Nya Kristallen

Förslag till beslut

1. Kulturnämnden antar förslag till yttrande enligt tjänsteskrivelsens bilaga 2, daterad den 12 april 2017.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Kulturnämnden yttrar sig i frågor som rör behov av anläggningar och lokaler för kulturverksamhet. Kulturnämndens ansvarsområde är även utsmyckning av offentliga platser och byggnader samt att i övrigt, där nämndens medverkan påkallas, vara rådgivande vid utformning och utsmyckning av bostadsområden. Kulturnämnden har fått möjlighet att lämna synpunkter över detaljplan för förskola Nya Kristallen.

Förskolan Nya Kristallen ska byggas nära Nacka aula och en vänd- och angörningsyta samt parkeringsplatser ska byggas alldeles utanför aulans östra fönstervägg. En gång- och cykelväg kommer också att anläggas i samma område. Stora delar av dygnet kommer bullernivåerna att vara betydligt högre än idag, det kan skapa störningar för den verksamhet som finns i Nacka Aula. Nacka aula har en unik akustik känd i Sverige såväl som internationellt och i framtiden finns möjligheten att utveckla Nacka Aula till Nacka Konserthus. I programmet saknas en bullerstudie gällande påverkan för verksamhet i Nacka Aula.

Det pågår planering för en om- och tillbyggnad av Eklidens skola. Nacka Musikskola hyr här egna lokaler och har behov av att utveckla dessa i samarbete med Eklidens skola som också behöver nya ytor för skolans egen musikverksamhet. Detta arbete pågår tillsammans med enheten för Fastighetsutveckling, plan och exploatering samt Scharc arkitekter.

Förskolebarnen på Kristallen skulle kunna nyttja framtida kulturlokaler som planeras att tillskapas i Nacka aula/Eklidens skola. Detta ger möjlighet för rytmik, dans med mera som kan ge förskolan en unik profil, något som behöver studeras mer i detalj i en nära framtid.

Ärendet

Detaljplan i korthet

Som ett led i att möjliggöra för utbyggnaden av Nacka stad krävs att antalet förskoleplatser ökas inom centrala Nacka. I dagsläget är förskolan Kristallen belägen längs Värmdövägen, i anslutning till Järla Sporthall. Ny placering föreslås på Järlahöjden direkt öster om Eklidens skola. Järlahöjden kommer inom de närmaste åren att förändras markant. En mängd nya funktioner i form av bostäder, verksamheter, kultur, fritid, idrott och allmänna anläggningar kommer att byggas här i samband med att Nacka bygger stad. Planområdet är cirka 3300 kvadratmeter stort och utgörs idag av dels en grusbelagd yta som används som parkering och dels av delar av ett naturområde intill det området som är utpekat för Nacka stads kommande stadspark.

Planförslaget medger bebyggelse i form av en förskolebyggnad för cirka 200 barn, med en högsta tillåten byggnadsarea på 1250 kvadratmeter. Det föreslås att byggnaden uppförs i två våningar. Ovanpå förskolas andra våning föreslås att takterrasser och tekniska installationer i form av fläktar anordnas, vilket innebär att byggnaden kommer att upplevas som totalt tre våningar, vilket harmonierar i skala med intilliggande bebyggelse (Eklidens skola). Den slutliga utformningen sker i samband med bygglovgivning. Byggnaden och dess fasadmateriell kommer att studeras vidare. Exempel på möjliga utformningar är material som knyter an till placeringen intill stadsparken och naturen, vilket innebär fasader med större inslag av trämaterial eller med material som knyter an till Eklidens skola.



Kartan visar ett flygfoto över planområdet och omgivningarna. Längst till höger i bild syns Nacka stadshus.



Volymstudie över förskolan sedd från sydväst, utformningen kan komma att ändras. Illustration: Scharc arkitekter.



Förslag på gårdsytans disposition, utformningen kan komma att ändras. Illustration: Wi Landskap/ Scharc arkitekter



Figur 2. Dygns-ekvivalent ljudnivå från vägtrafik, 1,5 m över mark med ungefärlig förskolegård.



Figur 3. Högsta dygns-ekvivalenta ljudnivå från vägtrafik vid fasad. Frifältvärden.

Bilderna ovan redovisar bullerutredningens beräkningar av trafikbuller och verksamhetsbuller.

Trafik och parkering

När omdaning av Järlahöjden (med ny vägstruktur och ny bebyggelse inom Järlahöjden) är klar kommer ett nytt gatunät att trafikförsörja området och förskolan. Innan dess angörs planområdet från befintliga Griffelvägen och via den stora, grusbelagda parkeringsytan väster om Nacka IP.

I samband med arbetet med detaljplanen har en trafikutredning tagits fram av Structor Mark Stockholm. Syftet med utredningen har varit att utreda trafiksituationen i anslutning till förskolan, säkerställa trafiksituationen vid hämtning och lämning, säkerställa att leveranser av varor och avfallshantering kan ske på ett tillfredsställande sätt samt säkerställa att oskyddade trafikanter kan ta sig till och från förskolan trafiksäkert.

Denna detaljplan omfattar endast den kvartersmark som utgör förskolan med tillhörande gårdsmiljö eftersom exakt lokalisering och utformning av det nya gatunätet för Järlahöjden inte är färdig och därför kommer att planläggas i ett senare skede. Bedömningen är dock att planområdet har mycket goda förutsättningar för en trafiksäker och tillgänglig trafikförsörjning.

I den slutliga lösningen planeras gångbana på den östra sidan och gång- och cykelbana på den västra sidan av den framtida lokalgatan som leder till förskolan Nya Kristallen. Gång- och cykelbanan på den västra sidan kopplas samman med befintligt gångstråk som fortsätter genom stadsparken samt vidare söderut. En eventuell breddning av det befintliga gångstråket kan ske i framtiden. Detta är utformat för att undvika korsningspunkter med motorfordonstrafik samt med cykeltrafik. Barnvagnsställ planeras inom förskolans fastighet. I en övergångsperiod innan vägnätet på Järlahöjden byggts om anpassas vändplanen och parkeringsplatserna till den befintliga vägens utformning och in- och utfarten till IP hålls öppen. Förslaget innebär dock ett visst intrång mot IP.



Parkering till förskolan kommer att ske utanför planområdet, i anslutning till vänd- och angöringsytan på förskolans norra sida. Mark för parkering reserveras på kommunal mark som idag är planlagd som kvartersmark för allmänt ändamål. Parkeringsplatser för hämtning/lämning föreslås uppföras som korttidsparkering eftersom föräldrarna behöver parkera bilen och följa med barnen in på förskolan. Det föreslås att parkeringen regleras till 30 minuter vardagar under tiden när hämtning och lämning sker. Detta för att platserna inte ska användas som långtidsparkering. Övrig tid på dygnet samt helger är det positivt om parkeringsplatserna samnyttjas. Platser för hämtning/lämning är placerade på lokalgatans båda sidor med anslutning till gångbanor som leder direkt till förskolan utan att korsa någon väg vilket är positivt ur trafiksäkerhetssynpunkt.

Totalt kommer förskolan att alstra cirka 320 fordon rörelse/ vardagsdygn. Utöver detta tillkommer viss trafik för leveranser och sophämtning. Inom planområdet (som i dagsläget delvis utgörs av en parkeringsplats) kommer dock trafiken att upphöra helt.

Enhetens analys och bedömning

Kulturnämnden kan yttra sig i frågor som rör behov av anläggningar och lokaler för kulturverksamhet. Kulturnämndens ansvarsområde är även utsmyckning av offentliga platser och byggnader samt att i övrigt, där nämndens medverkan påkallas, vara rådgivande vid utformning och utsmyckning av bostadsområden.

Området som planeras för förskolan Nya Kristallen ligger i direkt anslutning till Nacka aula som har en unik akustik vida känd i såväl Sverige som internationellt. Eklidens skola och Nacka aulan ritade av Backström och Reinius, som var en mycket välrenommerad arkitektbyrå, och byggnaderna kommer att ingå i en studie över kulturhistoriskt unika fastigheter som finns i centrala Nacka. Studien görs av kommunantikvarie och beräknas vara klar under 2017.

I Eklidens skola driver Nacka Musikskola en stor del av sin verksamhet i egna lokaler. För att skapa synergieffekter samordnas skolans framtida om- och tillbyggnationer med de behov som finns för att skapa bättre kulturlokaler i centrala Nacka. Detta sker i enlighet med de behov som identifierats i rapport om lokaler och ytor 2016 års Kapacitetsrapport som presenterades för kulturnämnden den 20 september 2016 (KUN2016/76).

Det finns möjligheter att i framtiden utveckla Nacka aula till Nacka Konserthus med plats för större publika evenemang. Därför är det av största vikt att i detta skede verka för att den unika akustiken bibehålls på nuvarande nivå. De kompletterande ytor som behövs för att skapa ett konserthus finns också med i ovan nämnda rapport över framtida kapacitetsbehov när det gäller kulturlokaler.

För att bevara den unika akustiken behöver man ta hänsyn till hur närliggande omgivningar utvecklas. I detaljplanen för förskolan Nya Kristallen finns en ny vänd- och omlastningsyta inplanerad nära den östra fönsterväggen i Nacka aula. Programmet bedömer att området



kommer främst att trafikeras under dagtid. Närliggande parkeringsplatser förespråkas att kunna nyttjas under dygnets alla timmar med andra verksamheter i området. Programmet anger att området kommer att förändras kraftigt när Nacka bygger stad och Sicklaön ska förändras till en tät och blandad stad. Norr om programområdet planeras Nacka sportcentrum att ta plats. Här ska en större sporthall bestående av fyra sporthallar byggas. Den ska även kunna fungera som kongresshall och plats för större publik-evenemang. Nacka IP kommer att få en ny placering i närheten av nuvarande placering. Detta kommer att generera en stor mängd besökare och trafik under dygnets alla timmar. I området planeras även för gång- och cykelvägar. Programmet har gjort bullerstudier för den förskoleverksamhet som ska bedrivas. Liknande typ av studier bör göras för att se vilken effekt den ökade trafiken och verksamheten i området har på akustiken i Nacka aula. Det är viktigt att man i planeringen av om- och nybyggnation av Eklidens skola och Nacka aula tar fram planer på att bygga för att säkerställa den unika akustiken och skapa framtida möjligheter att utveckla aulan till Nacka konserthus.

Enheten Fastighetsutveckling driver en förstudie inom kommunen tillsammans med representanter från plan- och exploatering, Eklidens skola, Nacka Musikskola och Scharc arkitekter för att ta fram en om- och tillbyggnadsplan för Eklidens skola och Nacka aula. Vissa kulturlokaler som planeras i området kommer under dagtid skulle kunna samnyttjas med förskolan Nya Kristallen när det gäller salar för dans och rytmik. Framtida diskussioner om anpassningar för att skapa dessa synergieffekter bör startas så tidigt som möjligt. Detta ger möjlighet att ge förskolan en unik profil med rytmik och dans.

Detaljplanen innehåller inte någon information om tankar kring konstnärlig utsmyckning i förskolan. För att främja barns kreativitet är det viktigt att tidigt skapa förutsättningar att ta del av konst som berör och berikar. Framtagande av konst i kommunens förskolor sker inom ramen för Öppna konsten (KFKS 2007/73)¹.

Gestaltningmässigt är ett varierat fasaduttryck att förorda såväl till formgivning som till färgsättning. Enligt riktlinjerna i Öppna konsten ska estetiska och konstnärliga värden finnas med från början i gestaltningen av hela bebyggelsen.

Ekonomiska konsekvenser

Planprogrammet medför inga ekonomiska konsekvenser för kulturnämnden.

Konsekvenser för barn

En ny stor förskola behöver möjlighet att ge barnen en kreativ och skapande miljö för såväl inomhusaktiviteter som utomhus. Genom bra planering går detta att genomföra för att erbjuda barn i området en unik möjlighet att utvecklas.

Bilagor

1. Detaljplan för förskola Nya Kristallen

¹ Öppna konsten beslutades av kommunfullmäktige den 19 april 2010, (KFKS 2007/73).



2. Yttrande över detaljplan för förskola Nya Kristallen daterat 12 april 2017

Nadia Izzat
Enhetschef
Kultur- och fritidsenheten

Susanne Broman Kjulsten
Samhällsplanerare
Kultur- och fritidsenheten